

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 219.472 van 24 mei 2012
in de zaak A. 158.628/VII-37.508.**

In zake : 1. de NV AIR LIQUIDE INDUSTRIES BELGIUM
 2. de NV CORENOX
 3. de NV HYDROWAL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Luc Van Hout en tevens door
 advocaat Philippe De Somer
 kantoor houdend te 2170 Merksem
 Bredabaan 573
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister
van Energie
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jean-François De Bock
kantoor houdend te 1050 Brussel
Waterloosesteenweg 612
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partijen :

1. de NV WATERWEGEN EN ZEEKANAAL
2. het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Hugo Sebreghts en Sven Vernailen
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 24 december 2004, strekt tot de
nietigverklaring van de artikelen 4, 5 en 9 van het koninklijk besluit van

21 september 2004 tot verplichte wijziging van de inplanting van de installaties voor het vervoer van zuur- en waterstof van de NV L'Air Liquide, van zuurstof van de NV Corenox, van vloeibare koolwaterstoffen van de NV Fina, van gasvormig ethyleen en propyleen van de Nationale Maatschappij der Pijpleidingen en van aardgas van de NV Fluxys (voorheen Distrigas), gelegen op het grondgebied van de gemeente Kruibeke ten behoeve van de aanleg van het overstromingsgebied Kruibeke, Bazel, Rupelmonde.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partijen hebben verzoekschriften tot tussenkomst ingediend. De tussenkomsten zijn toegestaan bij beschikking van 5 september 2005. De tussenkomende partijen hebben memories ingediend.

Eerste auditeur Eric Lancksweerdts heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partijen hebben laatste memories ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 september 2011.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Luc Van Hout, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Jean-François De Bock, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Sven Vernaillen, die tevens loco advocaat Hugo Sebreghs verschijnt voor de tussenkomende partijen, zijn gehoord.

Eerste auditeur Eric Lanckswaert heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 2 februari 1994 beslist de Vlaamse regering om principieel over te gaan tot de inrichting van het gecontroleerd overstromingsgebied Bazel-Kruike-Rupelmonde.

3.2. Op 17 december 1999 beslist de Vlaamse regering haar goedkeuring te hechten aan een uitvoerings- en inrichtingsalternatief met betrekking tot de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied in de polders van Kruike, Bazel en Rupelmonde. De Vlaamse minister bevoegd voor de openbare werken wordt gelast het gecontroleerd overstromingsgebied Kruike-Bazel-Rupelmonde te realiseren en over te gaan tot de onteigening en/of aankoop van de gronden nodig voor de realisatie ervan.

3.3. Er wordt aan het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Zeeschelde, een stedenbouwkundige vergunning verleend voor de realisatie van een ringdijk in het kader van de aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied te Kruike, Bazel en Rupelmonde en een stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van een tweede zandstock in het kader van de realisatie van een gecontroleerd overstromingsgebied, ter hoogte van het Kallebeekveer te Bazel.

3.4. Op 14 november 2002 wordt aan de NV Air Liquide, de NV Corenox en de NV Hydrowal een aangetekende brief gestuurd door de

Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie waarbij hij de verzoekende partijen ervan op de hoogte brengt dat het Vlaamse Gewest als houder van een bouwrecht op de percelen zoals in bijlage bij de brief opgesomd, werken zal uitvoeren voor de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied.

3.5. Met vrijwel identieke aangetekende brieven worden aan de verzoekende partijen besluiten van de Vlaamse regering van 13 december 2002 betekend die in hoge mate parallel zijn. In de brieven wordt gesteld dat het gaat om voorbesluiten voorafgaand aan het koninklijk besluit dat genomen zal worden op basis van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (hierna : gaswet).

In deze besluiten wordt verwezen naar de artikelen 9, tweede lid, en 12 van de gaswet en wordt gesteld dat de verzoekende partijen hun leidingen en installaties dienen te wijzigen om de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Bazel-Kruikeke-Rupelmonde toe te laten en dit ten laatste op 1 augustus 2003.

In deze besluiten wordt voorts onder meer als volgt overwogen :

"Overwegende dat het meest fundamentele belang van de Belgische Staat er in bestaat om enerzijds zijn landsgrenzen te verdedigen en in stand te houden en anderzijds de fysieke en mentale integriteit van zijn ingezetenen te vrijwaren en te beschermen;

Overwegende dat de actuele invulling van dit fundamenteel belang zeker de bescherming van de bevolking tegen de bedreiging van natuurelementen behelst;

Overwegende dat uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat voor de Vlaamse bevolking de bedreiging door stormvloed van de zee, zeer reëel is;

Overwegende dat de Vlaamse regering dit fundamenteel belang vorm geeft in een totaal beschermingsplan, zijnde het Sigmaplan waarvan de aanleg van een overstromingsgebied op het grondgebied Bazel, Kruikeke en Rupelmonde, deel van uit maakt;

Overwegende dat het Vlaams Parlement ter realisatie van de bescherming van deze prioritaire belangen de nodige instrumenten heeft voorzien door de goedkeuring van het decreet van 16 april 1996 betreffende de waterkeringen inzonderheid artikel 4 dat aan de overheid het recht toekent om te bouwen op

terreinen die privé-eigendom zijn;

Overwegende dat de uitvoering van de aanlegwerken van het overstromingsgebied bekleed zijn met de hoogste prioriteit namelijk 's lands belang en dat dit blijkt uit het feit dat de bouwvergunningen bekrachtigd zijn bij wetgevende akte op basis van het decreet van 14 december 2001 voor enkele bouwvergunningen waarvoor dwingende redenen van groot algemeen belang gelden".

3.6. Met een brief van 20 maart 2003 vraagt de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie aan de federale staatssecretaris voor Energie om op basis van artikel 9, tweede lid, van de gaswet de vereiste koninklijke besluiten te nemen waarbij de vergunninghouders van pijpleidingen voor gasvormige producten de verplichting tot het verplaatsen van hun installaties in 's lands belang opgelegd krijgen, alsook zijn bevoegde administratie de opdracht te geven het nodige te doen opdat de betrokken maatschappijen, op hun kosten, zouden overgaan tot het omleggen van hun gasvervoerinstallaties.

3.7. Op 8 januari 2004 beslist de federale minister van Energie tot verplichte wijziging van de inplanting van de installaties voor het vervoer van zuur- en waterstof van de NV L'Air Liquide, van zuurstof van de NV Corenox, van vloeibare koolwaterstoffen van de NV Fina, van gasvormig ethyleen en propyleen van de Nationale Maatschappij der Pijpleidingen en van aardgas van de NV Fluxys (voorheen Distrigas), gelegen op het grondgebied van de gemeente Kruibeke ten behoeve van de aanleg van het overstromingsgebied Kruibeke, Bazel, Rupelmonde.

3.8. Met een koninklijk besluit van 21 september 2004 wordt het ministerieel besluit van 8 januari 2004 ingetrokken en wordt er opnieuw beslist tot verplichte wijziging van de inplanting van de installaties voor het vervoer van zuur- en waterstof van de NV L'Air Liquide, van zuurstof van de NV Corenox, van vloeibare koolwaterstoffen van de NV Fina, van gasvormig ethyleen en propyleen van de Nationale Maatschappij der Pijpleidingen en van aardgas van de NV Fluxys (voorheen Distrigas), gelegen op het grondgebied van de gemeente Kruibeke ten behoeve van de aanleg van het overstromingsgebied Kruibeke, Bazel,

Rupelmonde.

Dit is de gedeeltelijk bestreden beslissing die luidt als volgt :

"Gelet op de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, laatst gewijzigd bij de wet van 12 augustus 2003;

Gelet op het koninklijk besluit van 11 maart 1966 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van installaties voor gasvervoer door middel van leidingen, laatst gewijzigd bij het koninklijk besluit van 24 januari 1991;

Gelet op het koninklijk besluit van 15 maart 1966 tot heffing van retributies voor de bezetting van het openbaar of privaat domein van de Staat, de provinciën of de gemeenten door installaties voor gasvervoer door middel van leidingen, laatst gewijzigd bij het koninklijk besluit van 11 december 2001;

Gelet op het koninklijk besluit van 15 maart 1966 tot wijziging van de ligging of het tracé van een gasvervoerinstallatie ter uitvoering van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen inzonderheid op de artikelen 2, 3, 4 en 5;

Gelet op het koninklijk besluit van 21 december 1966, betreffende de vergunning voor het vervoer van Nederlands aardgas, verleend aan de naamloze vennootschap Distrigas (gedeelte Antwerpen Linker Scheldeoever-Kruikeke);

Gelet op het koninklijk besluit van 27 februari 1968, betreffende de gasvervoervergunning, verleend aan de naamloze vennootschap Distrigas tussen Antwerpen en Grimbergen;

Gelet op het koninklijk besluit van 21 september 1988 betreffende de voorschriften en de verplichtingen van raadpleging en informatie bij het uitvoeren van werken in de nabijheid van installaties van vervoer van gasachtige en andere producten door middel van leidingen;

Gelet op het koninklijk besluit van 14 mei 2002 betreffende de vervoersvergunning voor gasachtige producten en andere door middel van leidingen;

Gelet op het ministerieel besluit van 11 oktober 1967 waarbij een toelating voor gasvervoer door middel van leidingen wordt verleend aan de N.V. Distrigas (industriële leiding Antwerpen-Hoboken II);

Gelet op het ministerieel besluit van 1 juli 1970 waarbij een toelating voor zuurstofvervoer door middel van leidingen wordt verleend aan de N.V. L'Air Liquide te Luik voor haar leiding aftakking Hoboken (Haasdonk-Hoboken);

Gelet op het ministerieel besluit van 3 december 1974 waarbij een toelating voor zuurstofvervoer door middel van leidingen wordt verleend aan de N.V. L'Air Liquide te Luik voor de nieuwe zinker tussen Bazel en Hemiksem, die deel uitmaakt van haar bestaande leiding aftakking Hoboken (Haasdonk-Hoboken);

Gelet op het ministerieel besluit van 27 april 1979 betreffende de toelating voor het vervoer van gasvormig propyleen verleend aan de N.V. Nationale Maatschappij de Pijpleidingen voor haar leiding 200 mm Antwerpen-Feluy;

Gelet op het ministerieel besluit van 7 oktober 1985 betreffende de vergunning voor het vervoer van gasvormig ethyleen door middel van leidingen verleend aan de N.V. Nationale Maatschappij der Pijpleidingen voor haar leiding 550 mm Antwerpen-Feluy;

Gelet op het ministerieel besluit van 2 maart 1990 betreffende de toelating voor het vervoer van vloeibare koolwaterstoffen (multiproductleiding) door middel van leidingen aan de N.V. Fina, verleend voor haar leiding DN 300 Antwerpen-Feluy;

Gelet op het ministerieel besluit van 9 januari 1991 waarbij een toelating voor het vervoer van gasvormige waterstof door middel van leidingen wordt verleend aan de N.V. L'Air Liquide te Luik tussen Zelzate en Puurs;

Gelet op het ministerieel besluit van 4 maart 1994 waarbij een toelating voor vervoer door middel van leidingen van zuurstof in gasvormige toestand wordt verleend aan de N.V. Corenox voor een leiding Beveren/Maasmechelen, vak Kruibeke-Boechout;

Gelet op het ministerieel besluit van 8 januari 2004 tot verplichte wijziging van de inplanting van de installaties voor het vervoer van zuur-en waterstof van de N.V. L'Air Liquide, van zuurstof van de N.V. Corenox, van vloeibare koolwaterstoffen van de N.V. Fina, van gasvormig ethyleen en propyleen van de Nationale Maatschappij der Pijpleidingen en van aardgas van de N.V. Fluxys (voorheen N.V. Distrigas), gelegen op het grondgebied van de gemeente Kruibeke ten behoeve van de aanleg van het overstromingsgebied Kruibeke, Bazel, Rupelmonde;

Gelet op het ministerieel besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002, betreffende de wijziging van de ligging van de installaties voor het vervoer van gas van de N.V. Fluxys in het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde;

Gelet op het ministerieel besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002, betreffende de wijziging van de ligging van de installaties voor het vervoer van zuurstof door middel van leidingen van de N.V. L'Air Liquide in het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde;

Gelet op het ministerieel besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002, betreffende de wijziging van de ligging van de installaties voor het vervoer van gasvormig propyleen en gasvormig ethyleen door middel van leidingen van de N.V. Nationale Maatschappij der Pijpleidingen in het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde;

Gelet op het ministerieel besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002, betreffende de wijziging van de ligging van de installaties voor het vervoer van vloeibare koolwaterstoffen (multiproductleiding) leiding diam. 300 mm Antwerpen-Feluy van de N.V. Fina in het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde;

Gelet op het ministerieel besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002, betreffende de wijziging van de ligging van de installaties voor het vervoer van gasvormige waterstof van de N.V. L'Air Liquide in het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde;

Gelet op het ministerieel besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002, betreffende de wijziging van de ligging van de installaties voor het vervoer door middel van leidingen van zuurstof in gasvormige toestand van de

N.V. Corenox in het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde;

Overwegende dat, met het oog op de verwezenlijking van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde, het noodzakelijk is deze leidingen te verplaatsen;

Overwegende dat het meest fundamentele belang van de Belgische Staat er in bestaat om enerzijds zijn landsgrenzen te verdedigen en in stand te houden en anderzijds de fysieke en mentale integriteit van zijn ingezetenen te vrijwaren en te beschermen;

Overwegende dat de actuele invulling van dit fundamenteel belang zeker de bescherming van de bevolking tegen de bedreiging van natuurelementen behelst;

Overwegende dat uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat voor de bevolking de bedreiging door stormvloed van de zee, zeer reëel is;

Overwegende dat de Vlaamse regering dit fundamenteel belang vorm geeft in een totaal beschermingsplan, zijnde het Sigmaplan waarvan de aanleg van een overstromingsgebied op het grondgebied Bazel, Kruibeke en Rupelmonde, deel van uit maakt;

Overwegende dat zonder de realisatie van de voorgenomen werken anderhalf miljoen ingezetenen aan dit risico worden blootgesteld;

Overwegende dat de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde bekleed werd met de hoogste prioriteit namelijk 's lands belang en dat dit onmiskenbaar blijkt uit de gegeven decreten van 14 december 2001 'voor enkele bouwvergunningen waarvoor dwingende redenen van groot algemeen belang gelden' en van 29 maart 2002 houdende bekrachtiging van de stedenbouwkundige vergunningen verleend door de Vlaamse regering op 18 maart 2002 in toepassing van het decreet van 18 december 2001 'voor enkele bouwvergunningen waarvoor dwingende redenen van groot algemeen belang gelden', waarbij de stedenbouwkundige vergunningen worden verleend voor de realisatie van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde;

Overwegende dat zodoende ook de noodzaak en de plicht tot de tenuitvoerlegging ervan decretaal verplichtend werd gesteld, deze vergunningen definitief zijn en in, 's lands belang moeten worden ten uitvoer gelegd gezien de aanleg ervan 's lands ingezetenen dient te vrijwaren en te beschermen tegen de bedreiging van natuurelementen, inzonderheid de bedreiging door stormvloed van de zee;

Overwegende dat de aanwezigheid en de huidige ligging en/of tracé van de desbetreffende pijpleidingen daarenboven onverenigbaar is met de aanleg en het functioneren van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde, zodat de wijziging van de ligging en/of het tracé van deze pijpleidingen zich onvermijdelijk opdringt;

Overwegende dat krachtens artikel 9, tweede lid van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, de Koning het recht heeft de ligging of het tracé van de gasvervoersinstallaties en de desbetreffende werken te doen wijzigen;

Overwegende dat het voormelde ministerieel besluit van 8 januari 2004, dat reeds voorzag in een verplichte wijziging van de installaties die gelegen zijn in

het overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde, dient te worden ingetrokken en vervangen te worden door dit besluit;

Op de voordracht van Onze Minister van Energie,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

Artikel 1. De N.V. Nationale Maatschappij der Pijpleidingen, houdster van de toelating voor het vervoer van gasvormig propyleen voor haar leiding 200 mm Antwerpen-Feluy, verleend bij ministerieel besluit van 27 april 1979, en houdster van de toelating voor het vervoer van gasvormig ethyleen door middel van leidingen voor haar leiding 550 mm Antwerpen-Feluy, verleend bij ministerieel besluit van 7 oktober 1985, dient haar leidingen en installaties, gelegen op het grondgebied van de gemeente Kruibeke, deelgemeenten Bazel, Kruibeke en Rupelmonde, te wijzigen om de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde toe te laten.

Art. 2. De N.V. Fina, houdster van de toelating voor het vervoer van vloeibare koolwaterstoffen (multiproductleiding) door middel van leidingen voor haar leiding diam. 300 mm Antwerpen-Feluy, verleend bij ministerieel besluit van 2 maart 1990 dient haar leiding, gelegen op het grondgebied van de gemeente Kruibeke, deelgemeenten Bazel, Kruibeke en Rupelmonde te wijzigen om de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde toe te laten.

Art. 3. De N.V. Fluxys, houdster van de vergunning voor het vervoer van Nederlands aardgas (gedeelte Antwerpen Linker Scheldeoever-Kruibeke) verleend bij koninklijk besluit van 21 december 1966, houdster van de toelating voor gasvervoer door middel van leidingen (industriële leiding Antwerpen-Hoboken II) verleend bij ministerieel besluit van 11 oktober 1967 en houdster van de gasvervoervergunning voor haar leiding tussen Grimbergen en Antwerpen, verleend bij koninklijk besluit van 27 februari 1968, dient haar leidingen en installaties, gelegen op het grondgebied van de gemeente Kruibeke, deelgemeenten Bazel, Kruibeke en Rupelmonde, te wijzigen om de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde toe te laten.

Art. 4. De N.V. L'Air Liquide, houdster van de toelating voor zuurstofvervoer door middel van leidingen voor haar leiding aftakking Hoboken (Haasdonk-Hoboken), verleend bij ministerieel besluit van 1 juli 1970, houdster van de toelating voor zuurstofvervoer door middel van leidingen voor de nieuwe zinker tussen Bazel en Hemiksem die deel uitmaakt van haar bestaande leiding aftakking Hoboken (Haasdonk-Hoboken), verleend bij ministerieel besluit van 3 december 1974, en houdster van de toelating voor het vervoer van gasvormige waterstof door middel van leidingen voor haar leiding tussen Zelzate en Puurs, verleend bij ministerieel besluit van 9 januari 1991, dient haar leidingen en installaties, gelegen op het grondgebied van de gemeente Kruibeke, deelgemeenten Bazel, Kruibeke en Rupelmonde, te wijzigen om de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde toe te laten.

Art. 5. De N.V. Corenox, houdster van de toelating voor het vervoer door middel van leidingen van zuurstof in gasvormige toestand voor haar leiding Beveren/Maasmechelen, vak Kruibeke-Boechout, verleend bij ministerieel besluit van 4 maart 1994 dient haar leiding, gelegen op het grondgebied van de

gemeente Kruibeke, deelgemeenten Bazel, Kruibeke en Rupelmonde, te wijzigen om de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde toe te laten.

Art. 6. De bepalingen van de artikelen 2, 3, 4 en 5 van het koninklijk besluit van 15 maart 1966 tot wijziging van de ligging of het tracé van een gasvervoerinstallatie ter uitvoering van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen zijn van toepassing voor wat betreft deze wijziging.

Art. 7. Een voor eensluidend verklaard afschrift van dit besluit zal overgemaakt worden aan:

- het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Leefmilieu en Infrastructuur, administratie Waterwegen en Zeewezen, afdeling Zeeschelde;
- de N.V. Nationale Maatschappij der Pijpleidingen;
- de N.V. Fina;
- de N.V. L'Air Liquide;
- de N.V. Fluxys;
- de N.V. Corenox.

Art. 8. Het ministerieel besluit van 8 januari 2004 tot verplichte wijziging van de inplanting van de installaties voor het vervoer van zuur- en waterstof van de N.V. L'Air Liquide, van zuurstof van de N.V. Corenox, van vloeibare koolwaterstoffen van de N.V. Fina, van gasvormig ethyleen en propyleen van de Nationale Maatschappij der Pijpleidingen en van aardgas van de N.V. Fluxys (voorheen N.V. Distrigas), gelegen op het grondgebied van de gemeente Kruibeke ten behoeve van de aanleg van het overstromingsgebied Kruibeke, Bazel, Rupelmonde wordt ingetrokken.

Art. 9. Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 12 februari 2004.
(...)"

IV. Verzoek tot samenvoeging

4. De verzoekende partijen vragen dat voorliggende zaak met het oog op een goede rechtsbedeling en voor de rechtszekerheid wordt samengevoegd met de zaken A. 136.935/X-11.422, A. 136.938/X-11.423 en A. 150.576/IX-4490.

5. Aangezien in de genoemde zaken reeds een eindarrest is tussengekomen, meer bepaald het arrest nr. 199.143 van 21 december 2009, gewezen in de samengevoegde zaken A. 136.935/X-11.422 en A. 136.938/X-11.423, en het arrest nr. 163.926 van 23 oktober 2006, gewezen in de zaak A. 150.576/IX-4490, is het verzoek tot samenvoeging zonder voorwerp.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

6. In een eerste middel roepen de verzoekende partijen de schending in van de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 12 van de gaswet, doordat de wijziging van het tracé van de gasvervoerinstallaties op grond van artikel 9 van de gaswet enkel kan worden verplicht ten aanzien van installaties die werden opgericht en werken die werden uitgevoerd onder, op of boven het openbaar domein, terwijl hun installaties volledig of minstens grotendeels gesitueerd zijn op of onder percelen die tot het privaat domein behoren.

Het middel wordt als volgt toegelicht :

"Verzoekende partijen veroorloven het zich terzake vooreerst te verwijzen naar de tekst zelf van voornoemde wettelijke bepalingen.

Hieruit blijkt op onmiskenbare wijze dat de Wetgever een duidelijk onderscheid heeft gemaakt tussen enerzijds het recht om de ligging of het tracé van gasvervoerinstallaties en werken te doen wijzigen dewelke werden opgericht resp. uitgevoerd onder, op of boven het openbaar domein (cfr. artikel 9 van de Wet d.d. 12 april 1965) en anderzijds het recht ten aanzien van privaat eigendom / privaat domein om gasvervoerinstallaties te doen verplaatsen of zo nodig te doen wegnemen op verzoek van de eigenaar van het bezwaarde erf of van degene die het recht heeft om er bouwwerken op uit te voeren (cfr. artikel 12 van de Wet d.d. 12 april 1965).

Terzake doen verzoekende partijen opmerken en gelden dat de Koning uit artikel 9, lid 2 van de Wet d.d. 12 april 1965 - waarop het bestreden besluit overigens voorhoudt uitsluitend steun te vinden - enkel het recht kan putten om de ligging of het tracé van gasvervoerinstallaties en werken te doen wijzigen dewelke werden opgericht resp. uitgevoerd onder, op of boven het openbaar domein en dan bovendien nog slechts wanneer het belang van het land zulks vereist. Het weze verder aangestipt dat artikel 9, lid 3 van de Wet - waarop het bestreden besluit niet voorhoudt steun te vinden en overigens bezwaarlijk zou kunnen steun vinden - aan het Gewest, de provincie en de gemeente eveneens het recht verleent om de ligging of het tracé van gasvervoerinstallaties te doen wijzigen dewelke '(...) op hun openbaar domein (werden) opgericht (...)'.
Evenwel doen verzoekende partijen gelden dat de installaties van verzoekende partijen waarvan met het bestreden besluit door de Koning een

verplichte wijziging van de inplanting wordt opgelegd, niet gelegen zijn onder, op of boven het openbaar domein, maar wel volledig, dan toch grotendeels onder, op of boven (hun) privaat eigendom / privaat domein.

Verzoekende partijen doen dan ook gelden dat de Koning zich in casu niet kon beroepen op het in het bestreden besluit ingeroepen artikel 9, lid 2 van de Wet d.d. 12 april 1965 en Hij bovendien evenmin beschikt noch overigens inroept te beschikken over een eigendomsrecht of een bouwrecht in de zin van artikel 12 van de Wet d.d. 12 april 1965.

Dienvolgens heeft de verwerende partij de in het middel aangehaalde wettelijke bepalingen verkeerd toegepast, geschonden en/of miskend en gaat het bestreden besluit uit van een onbevoegd auteur".

7. In haar memorie van antwoord citeert de verwerende partij op haar beurt artikel 9, tweede en derde lid, alsook artikel 12, eerste lid, van de gaswet. Zij betoogt dat de gaswet drie aparte hypothesen onderscheidt waaronder een gasvervoerinstallatie kan worden verplaatst, namelijk (1) wanneer 's lands belang het vereist, (2) wanneer de gasinstallaties zich bevinden op het openbaar domein en (3) wanneer de eigenaar van het perceel het vraagt of degene die het recht heeft om er bouwwerken op uit te voeren of om het te omsluiten met een muur of met een omheining die overeenkomt met de bouw- of stedenbouwverordeningen. Uit het bestreden besluit, zo vervolgt de verwerende partij, blijkt duidelijk dat zij toepassing maakt van artikel 9, tweede lid, van de gaswet. In dat geval dient de Koning zich enkel te beroepen op 's lands belang om tot een verplaatsing van een gasvervoerleiding te beslissen. Een andere voorwaarde dient niet te worden vervuld. De voorwaarde als zou het moeten gaan om percelen die behoren tot het openbaar domein speelt enkel in het geval van artikel 9, derde lid, van de gaswet, zodat zij ook niet diende te onderzoeken of de percelen al of niet behoren tot het openbaar domein. De verwerende partij besluit dat de verwijzing naar artikel 12 van de gaswet niet relevant is, daar de Koning zich op artikel 9, tweede lid, kon beroepen.

8. De verzoekende partijen dupliceren dat de wetgever een duidelijk onderscheid heeft gemaakt tussen het recht om gasvervoerinstallaties op openbaar domein te doen verplaatsen, hypothese die geregeld wordt door artikel 9 van de gaswet, en de verplichte verplaatsing van dergelijke installaties op privaat domein, hypothese die geregeld wordt door artikel 12 van dezelfde wet, dat het

tweede lid van artikel 9 van de gaswet niet afgezonderd kan worden van het eerste en het derde lid van die bepaling waarin sprake is van gasvervoerinstallaties opgericht onder, op of boven het openbaar domein, dat het Vlaamse Gewest heeft erkend dat het te dezen gaat om gasvervoerinstallaties die gelegen zijn in privaat domein en dat hun eigendom niet werd onteigend om te gaan behoren tot het openbaar domein.

9. De tussenkomende partijen doen in essentie gelden dat in het tweede lid van artikel 9 van de gaswet nergens wordt verwezen naar het openbaar domein, dat de kwestieuze bepaling, gelet op de mogelijkheden die het derde lid reeds biedt, overbodig zou zijn indien ze beperkt wordt tot domeingoederen, dat de bestreden beslissing uitsluitend toepassing maakt van bedoeld tweede lid, dat de Koning zich daarbij een duidelijk oordeel heeft gevormd over de invulling van 's lands belang, dat het overstromingsgebied gericht is op 's lands belang doordat het de bevolking vrijwaart tegen de natuurelementen en bijkomend strekt tot de uitbouw en het herstel van de natuur en dat bij de toepassing van artikel 9, tweede lid, van de gaswet niet nagegaan moet worden of de betrokken percelen tot het openbaar domein behoren.

10. In hun laatste memorie verwijzen de verzoekende partijen naar een brief van 6 juni 2007 van de federale minister bevoegd voor Energie waaruit blijkt dat hun gronden, leidingen en installaties nog niet werden onteigend noch aangekocht. Voorts herhalen zij dat artikel 9, tweede lid, van de gaswet enkel betrekking heeft op het openbaar domein, dat het onlogisch zou zijn de leidingen en installaties te doen verplaatsen op kosten van de eigenaars zelf en dat aan de betrokken bepalingen van de gaswet geen interpretatie mag worden gegeven die indruist tegen artikel 16 van de Grondwet, alsmede tegen artikel 1 van het aanvullend protocol bij het EVRM.

11. In een toelichtende memorie van 19 september 2011 onderschrijven de verzoekende partijen de overwegingen van het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 110/2010 van 6 oktober 2010 waaruit zou blijken dat "artikel

9, lid 2, van de Gaswet van 12 april 1965 door de Koning uitsluitend kan toegepast worden met betrekking tot de (verplichte) wijziging van de ligging of het tracé van gasvervoerinstallaties aangaande gronden die deel uitmaken van het openbaar domein".

Beoordeling

12. De artikelen 9 en 12 van de gaswet luiden als volgt :

"Art. 9. De houder van een vervoervergunning heeft het recht alle werken uit te voeren, onder, op of boven het openbaar domein, die nodig zijn voor de oprichting, de werking en het onderhoud in goede staat van de gasvervoerinstallaties. Deze werken moeten worden uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden die in de vervoervergunning zijn vermeld, en met inachtneming van alle ter zake geldende wets- en verordeningsbepalingen.

Wanneer 's lands belang het vereist, heeft de Koning het recht de ligging of het tracé van de gasvervoerinstallatie en de desbetreffende werken te doen wijzigen. De kosten van deze wijzigingen komen ten laste van degene die de gasvervoerinstallatie exploiteert.

Ditzelfde recht bezitten ook de Staat, de provincie en de gemeente ten aanzien van de gasvervoerinstallaties op hun openbaar domein opgericht. De aldus verrichte wijzigingen geschieden op kosten van degene die de gasvervoerinstallatie exploiteert, indien zij zijn opgelegd hetzij terwille van de openbare veiligheid, hetzij terwille van de vrijwaring van het landschapsschoon, hetzij in het belang van een openbare dienst of van de waterlopen, kanalen en openbare wegen, hetzij wegens verandering in de toegangen tot de eigendommen gelegen langs de openbare weg. In de andere gevallen komen de kosten ten laste van de Staat, de provincie of de gemeente; deze laatste kunnen dan een voorafgaande prijsberekening vragen; als er onenigheid is over de prijs van de uit te voeren werken, kunnen zij ze zelf uitvoeren.

Art. 12. De gasvervoerinstallaties moeten worden verplaatst of, zo nodig, weggenomen op verzoek van de eigenaar van het bezwaarde erf of van degene die het recht heeft om er bouwwerken op uit te voeren of om het te omsluiten met een muur of met een omheining die overeenkomt met de bouw- of stedenbouwverordeningen, indien zij dit recht willen uitoefenen. Indien de betrokkenen dit recht uitoefenen zonder de verplaatsing of het wegnemen van de gasvervoerinstallaties te eisen, behoudt de gerechtigde op de erfdienstbaarheid het recht om het toezicht op deze installaties uit te oefenen en om de werken uit te voeren die nodig zijn voor hun werking, hun onderhoud en hun herstelling. De kosten veroorzaakt door het verplaatsen of wegnemen van de gasvervoerinstallaties komen ten laste van de gerechtigde op de erfdienstbaarheid; de in het eerste lid vermelde personen moeten echter ten minste zes maanden vooruit schriftelijk waarschuwen eer zij de voorgenomen

werken beginnen uit te voeren".

13. Te dezen heeft de verwerende partij zich apert en formeel beroepen op artikel 9, tweede lid, van de gaswet. Uit de bewoordingen van die bepaling blijkt niet dat het recht om de ligging en het tracé van een gasvervoerinstallatie te doen wijzigen, beperkt is tot het openbaar domein. Aangezien de uitoefening van het recht, bedoeld in het tweede lid van artikel 9, precies strekt tot het dienen van 's lands belang, zou zodanige beperking met uitsluiting van het privaat eigendom, ernstig afbreuk doen aan de effectiviteit van het optreden van de Koning, temeer omdat geen andere bepaling van de gaswet rechtsgrond biedt voor een gedwongen verplaatsing van leidingen en installaties om redenen van 's lands belang.

14. Zelfs in de veronderstelling dat artikel 12 van de gaswet enkel betrekking zou hebben op private eigendommen - vraag die in het kader van huidige geding niet moet worden beantwoord - dan nog kan daaruit niet worden afgeleid dat het gehele artikel 9 van de gaswet enkel rechten toekent voor de uitvoering van werken aan gasvervoerinstallaties die op het openbaar domein gelegen zijn.

15. Met zijn arrest nr. 110/2010 van 6 oktober 2010 beantwoordt het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag omtrent de mogelijke schending van het gelijkheidsbeginsel door artikel 9, tweede lid, van de gaswet, omdat deze bepaling toelaat dat de exploitanten van een gasleiding kunnen worden onderworpen aan een Koninklijk verplaatsingsbevel in alle mogelijke hypothesen die van 's lands belang worden verklaard, terwijl de exploitanten van een elektriciteitsnet gelegen in openbaar domein luidens artikel 13, tweede lid, van de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening (hierna : elektriciteitswet) slechts aan een verplaatsingsbevel van de regering kunnen worden onderworpen wanneer het belang der landsverdediging dit vereist. Het Grondwettelijk Hof heeft die vraag ontkennend beantwoord.

De overwegingen van het Grondwettelijk Hof, waarin veelvuldig

sprake is van het openbaar domein, moeten worden gelezen in het licht van het verwijzingsarrest nr. 198.943 van 15 december 2009 van de Raad van State, gewezen in de zaak A. 158.432/VII-37.506, waaruit blijkt dat het bodemgeschil betrekking had op de ongelijke behandeling van exploitanten van leidingen, gelegen in het openbaar domein. In het voormelde arrest heeft de Raad van State immers vastgesteld dat zowel artikel 9, tweede lid, van de gaswet, als artikel 13, tweede lid, van de elektriciteitswet van toepassing kunnen zijn op het openbaar domein. Rekening houdend met de juridische context die aanleiding was tot het stellen van de prejudiciële vraag, hoeft het niet te verwonderen dat het antwoord op die vraag toegespitst is op het openbaar domein. In zijn arrest nr. 110/2010 van 6 oktober 2010 heeft het Grondwettelijk Hof evenwel nergens uitdrukkelijk gesteld dat artikel 9, tweede lid, van de gaswet uitsluitend ten aanzien van het openbaar domein kan worden toegepast.

16. De verwerende partij kon zich derhalve terecht op artikel 9, tweede lid, van de gaswet beroepen. Aangezien deze bepaling niet beperkt is tot het openbaar domein, diende zij niet te onderzoeken of de gronden al dan niet tot het openbaar domein behoorden noch daaraan een motivering te wijden.

Het eerste middel is ongegrond.

17. In hun toelichtende memorie wijzen de verzoekende partijen er op dat zich mogelijks het stellen van een nieuwe prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof opdringt over de kwestie wie de kosten voor een verplaatsing van de gasvervoerinstallaties dient te dragen. Dergelijke rechtsvraag valt buiten het bestek van het eerste middel. De gesuggereerde vraag hoeft derhalve niet te worden gesteld.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

18. In een tweede middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikel 9, tweede lid, van de gaswet, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van het zorgvuldigheidsbeginsel en de motiveringsplicht als algemene beginselen van behoorlijk bestuur, doordat voor de verplichte verplaatsing van de betrokken installaties 's lands belang wordt ingeroepen, terwijl die notie restrictief moet worden geïnterpreteerd en de beslissingen, die op grond van artikel 9, tweede lid, van de gaswet slechts na zorgvuldige afweging genomen kunnen worden, op afdoende wijze de pertinente juridische en de juiste feitelijke gegevens moeten vermelden.

Het middel wordt als volgt toegelicht :

"Verzoekende partijen doen vooreerst opmerken en gelden dat niet wordt betwist, noch bezwaarlijk zou kunnen worden betwist, dat artikel 9, lid 2 van de Wet d.d. 12 april 1965 waarop het bestreden besluit voorhoudt uitsluitend steun te vinden, een uitzonderlijk en buitengewoon recht aan de Koning verleent op grond van een uitzonderlijke en dus restrictief te interpreteren voorwaarde, namelijk '(...) wanneer 's lands belang het vereist (...)'.
Verzoekende partijen doen dienaangaande verder opmerken en gelden dat niet alleen op grond van voornoemde wettelijke bepaling zelf, maar ook op grond van de Wet d.d. 29 juli 1991 en op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en inzonderheid het zorgvuldigheidsbeginsel en de motiveringsplicht, op degene die van voornoemd recht gebruik wenst te maken, in casu de Koning, de verplichting rust om terzake een zorgvuldig afgewogen beslissing te treffen, dewelke dient te berusten op in de betrokken beslissing te vermelden in feite juiste en in rechte pertinente motieven.

Verzoekende partijen doen hieromtrent opmerken en gelden dat de volgende bemerkingen en kritiek zich opdringen.

In de eerste plaats dient het belang van het land, zoals gevisieerd in het kwestieuze artikel 9, lid 2 van de Wet d.d. 12 april 1965, ongetwijfeld te worden begrepen als 'landsverdediging', en dit in de militaire betekenis van het woord waarvan de bevoegdheid inderdaad exclusief berust bij de Federale overheid. Een en ander vindt overigens zijn bevestiging in de volgende overweging uit het bestreden besluit, namelijk '(...) dat het meest fundamentele belang van de Belgische Staat erin bestaat om (...) zijn landsgrenzen te verdedigen en in stand

te houden (...)'.

Terzake dient evenwel in de tweede plaats te worden opgemerkt dat in het bestreden besluit een bijkomende, nieuwe en andersluidende betekenis wordt gegeven aan het begrip '(...) 's lands belang (...)' en met name '(...) de fysieke en mentale integriteit van zijn ingezetenen (...)'. Dienaangaande doen verzoekende partijen evenwel opmerken en gelden dat, abstractie gemaakt van het feit dat deze omschrijving reeds afwijkt van het beperkt te interpreteren begrip '(...) 's lands belang (...)', de Koning deze nieuwe en afwijkende interpretatie meent te kunnen verantwoorden door verwijzing naar bepaalde initiatieven van '(...) de Vlaamse regering (...)' en met name enerzijds het zgn. Sigmaplan en anderzijds bepaalde Vlaamse decreten die zouden zijn ingegeven door zgn. '(...) dwingende redenen van groot algemeen belang (...)'.

Uit de inhoud van het bestreden besluit zelf blijkt derhalve reeds dat de Koning in casu het strikte karakter van het begrip '(...) 's lands belang (...)' heeft verlaten en zich overigens op het terrein begeeft, zoals door Hem wordt aangegeven, waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd zou zijn en welke laatste zich in ieder geval deze bevoegdheid heeft toegeëigend.

Ook uit de hiervoor uiteengezette weergave van de determinerende antecedenten van de zaak blijkt de Vlaamse overheid initiatieven en - overigens bij uw Raad van State aangevochten - beslissingen te hebben getroffen m.b.t. de verplichte wijziging van de inplanting van de installaties van verzoekende partijen, dewelke onweerlegbaar slechts kunnen zijn ingegeven door een - althans vermeende - bevoegdheid die de Vlaamse overheid zichzelf heeft toebedeeld.

In de derde plaats doen verzoekende partijen tenslotte en daarnaast gelden dat in het bestreden besluit niet wordt aangegeven noch (afdoende) wordt gemotiveerd waarom '(...) à de huidige ligging en/of tracé van (...) desbetreffende pijpleidingen daarenboven onverenigbaar is met de aanleg en het functioneren van het gecontroleerd overstromingsgebied (...)'.

Op grond van voornoemde redenen en inzonderheid omwille van hun onderlinge samenhang, doen verzoekende partijen dan ook gelden dat het bestreden besluit de in het middel aangehaalde wettelijke bepalingen heeft geschonden, heeft miskend, dan wel verkeerd heeft toegepast en in ieder geval geenszins berust op in feite juiste en in rechte pertinente motieven".

19. De verwerende partij antwoordt dat de wetgever aan de Koning een ruime appreciatiebevoegdheid heeft toegekend waarvan de uitoefening beperkt wordt door het redelijkheidsbeginsel, dat de Raad van State de opportuniteit van de bestreden beslissing niet mag beoordelen, dat te dezen de keuze om de bewuste gasvervoerinstallaties te verplaatsen vooral verantwoord wordt door te verwijzen naar wetenschappelijk onderzoek waaruit blijkt dat voor de bevolking de bedreiging door stormvloed van de zee zeer reëel is, dat zonder de realisatie van deze werken anderhalf miljoen mensen zullen worden blootgesteld aan dit

risico, dat de werken bedoeld in het bestreden besluit daarvan deel uitmaken, dat bijgevolg wel degelijk een belang aanwezig is dat het land zal dienen en dat de motivering aangaande 's lands belang zeer concreet werd ingevuld. Voorts verwijst de verwerende partij naar regelgeving van het Vlaamse Gewest, waarin wordt bepaald dat het in 's lands belang is dat een aantal werken worden uitgevoerd teneinde de bevolking te beschermen tegen mogelijke gevaren komende vanuit de zee. Volgens de verwerende partij wijst niets er op dat het begrip 's lands belang restrictief moet worden geïnterpreteerd en dat met dit begrip uitsluitend de landsverdediging in de militaire zin wordt bedoeld.

20. In hun memorie van wederantwoord repliceren de verzoekende partijen dat zij niet het onredelijk maar wel het onwettig handelen van de verwerende partij aanklagen, dat een loutere verwijzing naar wetenschappelijk onderzoek, dat niet in het bestreden besluit is opgenomen of samen met het bestreden besluit werd betekend en overigens ook niet werd neergelegd in het administratief dossier, niet volstaat om te voldoen aan de formele motiveringsplicht, dat de verwijzing naar regelgeving van het Vlaamse Gewest bevestigt dat de betrokken materie blijkbaar is onttrokken aan de federale overheid en toebehoort aan de Vlaamse overheid, hetgeen de vaststelling inhoudt van de in het middel ingeroepen onbevoegdheid van de auteur van de akte, dat ofwel het Vlaamse Gewest bevoegd is op het vlak van de bescherming van de bevolking in welk geval de Koning onbevoegd is, ofwel het Vlaamse Gewest onbevoegd is in welk geval de Koning niet kan verwijzen naar Vlaamse regelgeving en Hij derhalve 's lands belang enkel vanuit zijn eigen bevoegdheid dient te verantwoorden.

21. De tussenkomende partijen stellen dat de notie "'s lands belang" een open norm is die niet toegelicht wordt in de voorbereidende werken, dat de verzoekende partijen niet aantonen waarom deze term uitsluitend in de zin van landsverdediging zou moeten worden begrepen, dat uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat nu eens werd voorgesteld om te spreken van nationale veiligheid, dan van 's lands veiligheid en ten slotte van 's lands belang, dat er geen

reden voorhanden is om de beveiliging van de bevolking tegen overstromingen en stormvloeden niet onder 's lands belang te rangschikken, dat 's lands belang, zoals opgevat in artikel 9, tweede lid, van de gaswet, niet beperkt is tot landsverdediging duidelijk blijkt wanneer men deze bepaling met artikel 13, tweede lid, van de electriciteitswet vergelijkt, waar wel uitdrukkelijk sprake is van het belang der landsverdediging. Voorts zouden de verzoekende partijen niet toelichten waarom het begrip "'s lands belang" restrictief moet worden geïnterpreteerd, zodat het middel op dit punt onduidelijk en daarom onontvankelijk is. De tussenkomende partijen stellen dat, aangezien het om een open norm gaat, de discretionaire bevoegdheid van de Koning begrensd is door het redelijkheidsbeginsel, dat de rechter het opportuniteitsoordeel van het bestuur niet mag overdoen en hij de bestuurlijke beslissing slechts marginaal mag toetsen. Ook de formele motiveringsverplichting werd niet geschonden aangezien de verzoekende partijen reeds sedert de tweede helft van de jaren '90 van de vorige eeuw in bespreking zijn met het Vlaamse Gewest, zodat zij weten wat de overheid beoogt en waarom. Dat ook studies werden uitgevoerd waarvan de verzoekende partijen in kennis zijn gesteld en waaruit de noodzaak van de verlegging duidelijk blijkt. De tussenkomende partijen brengen de bestaansreden van de formele motiveringsplicht in herinnering, citeren uit de aanhef van de bestreden beslissing en betogen dat de motivering duidelijk, correct en afdoende is.

22. In hun laatste memorie benadrukken de verzoekende partijen dat de zogenaamde reparatiewetgeving inzake de regularisatie van bouwvergunningen het inroepen van 's lands belang niet rechtvaardigt, dat uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de Koning slechts gemachtigd is om in 's lands belang op te treden wanneer het belang van de openbare veiligheid en de landsverdediging dit vereist en dat uit oogpunt van het gelijkheidsbeginsel niet valt in te zien hoe de Koning ten aanzien van elektriciteitsleidingen en -installaties slechts kan optreden voor het behoud van de nationale militaire veiligheid terwijl Hij ten aanzien van gasleidingen en -installaties zou beschikken over quasi onbeperkte en onbegrensde mogelijkheden op grond van 's lands belang.

Beoordeling

23. Artikel 9, tweede lid, van de gaswet luidt als volgt :

"Wanneer 's lands belang het vereist, heeft de Koning het recht de ligging of het tracé van de gasvervoerinstallatie en de desbetreffende werken te doen wijzigen. De kosten van deze wijzigingen komen ten laste van degene die de gasvervoerinstallatie exploiteert".

De concrete invulling van het begrip 's lands belang behoort tot de discretionaire appreciatiebevoegdheid van de verwerende partij. Deze bevoegdheid is begrensd door het redelijkheidsbeginsel in de zin dat, op grond van een marginale controle, slechts een klaarblijkelijk onredelijke uitoefening van de beoordelingsbevoegdheid door de rechter kan worden gesanctioneerd. Bij afwezigheid van nadere precisering in de gaswet, bestaat er geen aanleiding om het begrip "'s lands belang" beperkend op te vatten of zonder meer te reduceren tot "het belang der landsverdediging" in de zin van artikel 13, tweede lid, van de electriciteitswet. Opdat de realisatie van een bepaald project in 's lands belang zou zijn, is ook niet noodzakelijk vereist dat het gehele Belgische grondgebied er baat bij heeft. Het volstaat dat het project duidelijk het lokale of het streekniveau overstijgt. De omstandigheid dat het Vlaamse Gewest zelf een aantal beslissingen heeft genomen in het kader van de aanleg van het overstromingsgebied, impliceert niet dat de realisatie van het betrokken project niet 's lands belang zou dienen in de zin van artikel 9, tweede lid, van de gaswet.

24. Te dezen wordt er in de bestreden beslissing op gewezen dat het noodzakelijk is de betrokken leidingen te verplaatsen met het oog op de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke Bazel Rupelmonde, dat dit overstromingsgebied wordt aangelegd omdat het meest fundamentele belang van de Belgische Staat er in bestaat om enerzijds zijn landsgrenzen te verdedigen en in stand te houden, en anderzijds de fysieke en mentale integriteit van zijn ingezetenen te vrijwaren en te beschermen, dat de actuele invulling van dit fundamenteel belang vereist dat de bevolking wordt beschermd tegen de bedreiging van natuurelementen, dat uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken

dat de bedreiging van de bevolking door stormvloed en vanuit de zee, zeer reëel is en dat de aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied onderdeel is van het ruimere Sigmaplan.

25. Aldus heeft de verwerende partij op concrete en afdoende wijze verantwoord waarom 's lands belang vereist dat de leidingen en installaties in kwestie worden verplaatst. Er kan niet staande gehouden worden dat deze overwegingen, die steun vinden in de bijgebrachte stukken, wijzen op een kennelijk onredelijke invulling van de notie 's lands belang. Evenmin wordt aangenomen dat de verzoekende partijen als exploitant en beheerder van pijpleidingen, spijs de beweegredenen die in de bestreden beslissing tot uiting worden gebracht, niet in staat zijn te begrijpen waarom de bereikbaarheid en controle van gasvervoerinstallaties problematisch is in een gebied dat bestemd is om gecontroleerd te overstromen.

26. Het tweede middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 525 euro, elk voor een derde.

De tussenkommende partijen worden verwezen in de kosten van de tussenkommsten, begroot op 250 euro, elk voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vierentwintig mei tweeduizend en twaalf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Bert Thys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin